

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет інженерно-педагогічної освіти
Кафедра технологічної освіти

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИК

Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка

спеціальність 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології)
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма Середня освіта (Трудове навчання та технології. Інформатика)

Умань – 2021

Розробники програми

Бербец В.В. – канд.пед.наук, доцент кафедри технологічної освіти
(гарант програми)

Мелентьев О.Б. – канд.пед.наук, доцент кафедри технологічної освіти;

Харитонова В.В. – канд.пед.наук, доцент кафедри технологічної освіти;

Бербец Т.М. – канд.пед.наук, доцент кафедри технологічної освіти;

Хоменко Л.М. – канд.пед.наук, доцент кафедри технологічної освіти;

Потапкін В.С. – викладач, доцент кафедри технологічної освіти.

Наскрізна програма практики розглянута і схвалена на засіданні кафедри
технологічної освіти

Протокол №11 від «27 » квітня 2021 р.

Обговорена та рекомендована до затвердження на засіданні науково-
методичної комісії факультету інженерно-педагогічної освіти

Протокол №4 від «29 » квітня 2021 р.

Наскрізна програма практики затверджена на засіданні навчально-
методичної ради університету

Протокол №5 від «18 » червня 2021 р.

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце практик в професійній підготовці здобувача вищої освіти.

У системі професійної підготовки вчителя трудового навчання та технологій і інформатики важлива роль належить педагогічній практиці, яка є необхідним етапом підготовки студентів до інноваційної діяльності. Під час проходження педагогічної практики студенти оволодівають практичною педагогічною діяльністю з елементами науково-дослідної роботи. Це дає можливість оволодіти не тільки теоретичними знаннями з основ виробництв та технологій обробки різних конструкційних матеріалів, методиками викладання трудового навчання та інформатики, методами організації виховної та самостійної роботи з учнями а й методами дослідження, вироблення здатності спостерігати, узагальнювати, робити висновки тощо.

В процесі проходження практик у кожного студента формуються дослідницькі здібності, здібності до нестандартної інтерпретації навчально-виховного процесу, креативні здібності тощо. Цьому допомагає знайомство з творчо працюючими вчителями і педагогічними колективами, атмосфера постійного пошуку. Студенту необхідно давати можливість проявляти самостійність, ініціативу, навіть якщо відразу ефект буде далеко не з кращих. Творчий характер педагогічної практиці додають педагогічна майстерність і педагогічні майстер-класи.

Ефективність практичної підготовки є міцним фундаментом для закладки основних педагогічних умінь і навичок майбутніх вчителів. Саме на практиці студент може зрозуміти, чи правильно він вибрав для себе сферу діяльності. Вчителю сьогодні недостатньо бути тільки знавцем свого предмета. Ефективність його роботи визначається самою особою вчителя, його світоглядом, культурою.

1.2. Мета практичної підготовки

Метою педагогічних практик є формування у студента позитивного відношення до професії вчителя трудового навчання та інформатики, формування і вдосконалення практично значущих умінь і навичок у проведенні навчально-виховної і позакласної роботи, формування професійних компетентностей сучасного вчителя, розвиток професійних психологічних якостей.

1.3 Завдання практичної підготовки

До найважливіших завдань педагогічних практик слід віднести такі: набуття професійних якостей майбутнього вчителя; поглиблення і закріплення одержаних в університеті знань з педагогіки, психології, методики, спеціальним дисциплінам і застосування їх на практиці для виконання конкретних педагогічних завдань; психологічна адаптація в педагогічному колективі; озброєння студентів уміннями спостерігати і

аналізувати навчально-виховну діяльність, що проводиться з учнями; накопичення досвіду самостійної роботи; засвоєння нових методичних технологій; освоєння наукової організації праці вчителя трудового навчання; вивчення, аналіз і узагальнення передового педагогічного досвіду, а також аналіз і оцінка результатів своєї педагогічної діяльності; розвиток педагогічного мислення, любові до майбутньої професії, поліпшення своїх педагогічних здібностей; конкретизація, вдосконалення і розвиток необхідних професійних якостей вчителя трудового навчання.

Організовуючи практику, необхідно забезпечити особистісно орієнтований, комплексний і творчий характер підготовки кожного студента, який в період практики не повинен виступати тільки як об'єкт навчання і виховання. Кожен студент повинен мати можливість отримання щоденної консультації, допомоги і роз'яснення проблем, що виникли в тій або іншій ситуації як з боку методиста практики, так і зі сторони профілюючої кафедри факультету.

1.4. Компетентності здобувача вищої освіти

ЗК 1. Здатність до аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевіреных фактів основних педагогічних парадигм, наукових підходів, теорій та концепцій з метою формування теоретичного педагогічного мислення, вільного та осмисленого використання термінологічного апарату.

ЗК 2. Здатність до гнучкого мислення, відкритість до застосування знань технологій обробки матеріалів та компетентностей у широкому діапазоні можливих місць роботи та у повсякденному житті.

ЗК 3. Здатність до організації та реалізації навчальної роботи, виконання лабораторних досліджень та практичних робіт.

ЗК 4. Здатність до врахування вимог трудової дисципліни, планування та управління часом та технологічними процесами у процесі навчання учнів закладів загальної середньої освіти.

ЗК 5. Здатність до ефективної комунікації та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та відповідні наукові і технічні терміни.

ЗК 6. Здатність спілкуватися з дітьми та підлітками та налагоджувати комунікації у колективі.

ЗК 7. Здатність до використання технологічних особливостей проектування, організації та проведення наукових досліджень.

ЗК 8. Здатність приймати обґрунтовані рішення та генерувати нові ідеї.

ЗК 9. Здатність до розроблення та управління навчальними проектами.

ЗК 10. Здатність діяти з соціальною відповідальністю і громадською свідомістю, дотримування морально-етичних норм у професійній діяльності, поваги гідності дитини.

ЗК 11. Здатність до соціалізації та розуміння важливості виконання різних соціальних ролей у виробничих колективах.

ЗК 12. Здатність до адаптації в соціальному середовищі, самооцінки власних можливостей та вимог педагогічної діяльності.

ЗК 13. Здатність до проектування власної професійної діяльності, творчо мислити, генерування нових ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя для підвищення власного добробуту і для розвитку суспільства та держави.

ЗК 14. Здатність працювати в міжнародних проектах.

ФК 1. Здатність використовувати психолого-педагогічні закономірності організації навчально-виховного процесу, методологічних зasad освітнього процесу, загальні принципи побудови змісту освіти в школі.

ФК 2. Здатність реалізовувати теоретичні засади моделювання навчально-виховного процесу з використанням різних форм навчання та урахуванням різних вікових груп і індивідуальних особливостей учнів; концепції національного виховання тощо.

ФК 3. Здатність визначення шляхів вдосконалення змісту і структури та методики трудового навчання, креслення та інформатики.

ФК 4. Здатність реалізувати наукові та психолого-педагогічні основи у викладанні трудового навчання та технологій; нові досягнення психолого-педагогічної науки і перспективного педагогічного досвіду з метою впровадження їх у практику педагогічної роботи.

ПК 5. Здатність використовувати досягнення сучасної науки та виробництва в галузі теорії та практики трудового навчання в закладах загальної середньої освіти.

ФК 6. Уміння якісно впроваджувати нові теорії, концепції, методики дослідження як у галузі технологій, так і на межі різних гуманітарних наук; уміти ефективно застосовувати сучасні технології навчання та обробки конструкційних матеріалів у навчальний процес.

ФК 7. Володіння знаннями програмно-методичних матеріалів й документів щодо змісту та організації навчально-виховного процесу в закладах загальної середньої освіти.

ФК 8. Володіння методиками викладання навчальних розділів, тем, які передбачаються навчальними програмами.

ФК 9. Знання змісту навчально-методичної літератури, які використовуються під час викладання трудового навчання та креслення в школі.

ФК 10. Знання технологій обробки різних конструкційних матеріалів, способів оздоблення програмних виробів.

ФК 11. Знання основних вимог наукової організації праці вчителя та учнів у навчально-виховному процесі.

ФК 12. Володіти основними поняттями інформатики і вміти застосовувати їх в практичній роботі в школі. Здатність здійснювати обробку тексту, використовувати електронні таблиці, зберігати дані.

ФК 13. Здатність до предметно-орієнтованого використання Інтернету, володіти знаннями про навчальну роботу з учнями різних вікових категорій у цілісному педагогічному процесі.

ФК 14. Володіти знаннями про завдання, права і обов'язки вчителя у загальноосвітньому навчальному закладі.

ФК 15. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з трудового навчання, креслення та інформатики, аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою корекції й оптимізації навчально-виховного процесу.

ФК 16. Здатність до зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ФК 17. Здатність здійснювати дослідження (проекти), узагальнювати й оприлюднювати результати діяльності з розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо); застосовувати елементи теоретичного й експериментального дослідження в професійній діяльності.

ФК 18. Здатність створювати рівноправний і психологічно позитивний клімат для навчання, організовувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу (учнями, учителями, батьками та ін.), дотримуватися етичних норм у професійній діяльності та впроваджувати їх в освітній простір і суспільство.

ФК 19. Здатність застосовувати в професійній діяльності сучасні мови програмування, бази даних, системи автоматизації проектування, мережеві технології, електронні бібліотеки і пакети програм, сучасні професійні стандарти.

ФК 20. Здатність самостійно здобувати знання за допомогою ІТ і використовувати в практичній діяльності, розширювати і поглиблювати своє наукове світосприйняття.

ІІ. Види та терміни проходження практик

У змісті підготовки студентів освітньої програми «Середня освіта (Трудове навчання та технології. Інформатика)» спеціальності 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології) передбачено такі види практик:

Вид практики	Тривалість	Семестр
Навчальна (пропедевтична) практика	2 тижня	4
Навчальна (технологічна) практика з обробки конструкційних матеріалів	2 тижня	5
Навчальна (технологічна) практика з декоративно-ужиткового мистецтва	2 тижня	6
Виробнича (педагогічна) практика з інформатики	6 тижня	7
Виробнича (педагогічна) практика з трудового навчання	6 тижня	8

III. Бази проведення практик

На основі завчасно укладених угод між закладом вищої освіти та закладами освіти студенти розподіляються за відповідними підрозділами установи. За кожною академічною групою студентів закріплюється один керівник з числа викладачів відповідної кафедри.

Педагогічна (пропедевтична навчальна) практика

Заклади загальної середньої освіти I-II та I-III ступенів м. Умань та регіону.

Технологічна (навчальна)

Навчальні майстерні (столярна, слюсарна, швейна, народних ремесел) Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Навчальна (технологічна) практика з декоративно-ужиткового мистецтва

Навчальні майстерні, лабораторії та кабінети (лабораторія технології виготовлення швейних виробів, лабораторія харчових технологій, кабінет декоративно-прикладної творчості, майстерня ручної та механічної обробки деревини, майстерня ручної та механічної обробки металу, майстерня художньої обробки деревини) Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Педагогічна (виробнича за спеціальністю)

Заклади загальної середньої освіти I-II та I-III ступенів м. Умань та регіону.
За місцем працевлаштування та проживання.

Педагогічна (виробнича)

Заклади загальної середньої освіти I-II та I-III ступенів м. Умань та регіону.
За місцем працевлаштування та проживання.

IV. Організація практики

Педагогічна (пропедевтична навчальна) практика

Педагогічна практика проводиться паралельно із вивченням курсів «Педагогіка», «Загальна психологія», «Методика виховної роботи» та "Основи педагогічної майстерності", що створює умови для виконання студентами в період педпрактики конкретних завдань, безпосередньо зв'язаних із теоретичними курсами: проведення досліджень в класах, аналіз структури та змісту документації школи, складання характеристики на учня на основі вивчення його особистої справи, бесід та спостережень; складання характеристики на клас, використовуючи різноманітні діагностичні методики.

Студенти виконують обов'язки помічників класного керівника та вчителів інформатики навчального закладу, де проходить практика, у відповідності з індивідуальним планом роботи.

Технологічна (навчальна)

У процесі організації технологічної практики необхідно враховувати індивідуальні особливості студентів, рівень їх соціальної зрілості, попередній досвід практичної діяльності, рівень загальноосвітньої та професійної підготовки.

Студенти розподіляються по навчальних майстернях університету як помічники навчальних майстрів. Заожною академічною групою студентів закріплюється один керівник з числа викладачів відповідної кафедри.

Форми організації продуктивної праці студентів можуть бути найрізноманітніші: індивідуальна, парна (студент-майстер, студент-студент), у складі ланки, механізованого студентського загону, виробничої бригади тощо.

За організацію практики відповідає керівництво факультету. Організацію практики здійснює заступник декана з практики. Керівник практики, який здійснює методичне керівництво, надає студентам необхідну допомогу, забезпечує належні умови праці і побуту, контролює роботу студентів, характеризує виробничу діяльність практикантів.

Навчальна (технологічна) практика з декоративно-ужиткового мистецтва

Навчальна технологічна практика з декоративно-ужиткового мистецтва проводиться на базі навчальних майстерень університету, лабораторій та кабінетів факультету інженерно-педагогічної освіти. Заожною академічною групою закріплюється один керівник з числа викладачів кафедри технологічної освіти. У процесі організації навчальної технологічної практики з декоративно-ужиткового мистецтва необхідно враховувати

індивідуальні особливості здобувачів вищої освіти, рівень їх загальноосвітньої підготовки.

Педагогічна (виробнича за спеціальністю)

Навчально-методичне керівництво і виконання програм практик забезпечують фахові кафедри. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням на факультеті здійснюють заступник декана та завідувач кафедрою. До керівництва практикою студентів залучаються науково-педагогічні працівники кафедри, які мають педагогічний стаж роботи у закладах загальної середньої освіти не менше 2 років і забезпечують викладання фахових дисциплін.

Педагогічна практика проводиться по закінченню вивчення основних фахових дисциплін, що створює умови для виконання студентами в період педпрактики конкретних завдань, безпосередньо пов'язаних із теоретичними курсами: проведення психологічних та педагогічних досліджень в класах, аналіз структури та змісту документації школи, розробка характеристики на учня на основі вивчення його особистої справи, бесід та спостережень тощо.

Студенти під час практики виконують обов'язки помічників класного керівника та вчителя інформатики навчального закладу, де проходить практика, у відповідності з індивідуальним планом роботи.

Тривалість практики – 4 тижні.

У процесі організації педагогічної практики необхідно враховувати індивідуальні особливості студентів, рівень їх соціальної зрілості, попередній досвід педагогічної діяльності, рівень загальноосвітньої та професійної підготовки.

Студенти розподіляються по 5-9 класах закладів загальної середньої освіти як помічники класних керівників та вчителя інформатики.

Педагогічна (виробнича)

Навчально-методичне керівництво і виконання програм практик забезпечують фахові кафедри. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням на факультеті здійснюють заступник декана та завідувач кафедрою. До керівництва практикою студентів залучаються науково-педагогічні працівники кафедри, які мають педагогічний стаж роботи у закладах загальної середньої освіти не менше 2 років і забезпечують викладання фахових дисциплін.

Педагогічна практика проводиться по закінченню вивчення основних фахових дисциплін, що створює умови для виконання студентами в період педпрактики конкретних завдань, безпосередньо пов'язаних із теоретичними курсами: проведення психологічних та педагогічних досліджень в класах, аналіз структури та змісту документації школи, розробка характеристики на учня на основі вивчення його особистої справи, бесід та спостережень тощо.

Студенти під час практики виконують обов'язки помічників класного керівника та вчителів інформатики навчального закладу, де проходить

практика, у відповідності з індивідуальним планом роботи.

Тривалість практики – 6 тижнів.

У процесі організації педагогічної практики необхідно враховувати індивідуальні особливості студентів, рівень їх соціальної зрілості, попередній досвід педагогічної діяльності, рівень загальноосвітньої та професійної підготовки.

Студенти розподіляються по класах закладах загальної середньої освіти як помічники класних керівників та вчителя інформатики.

V. Підведення підсумків практики

Педагогічна (пропедевтична навчальна) практика

За результатами проходження педагогічної практики студенти розробляють ІНДЗ (за матеріалами з проходження практики) та беруть участь у підсумковій конференції, в ході якої студенти звітують про результати виконання завдань практики.

Технологічна (навчальна)

Звіт про проходження технологічної практики необхідно оформити в відповідності з вимогами.

Звіт про практику – основний документ, який містить необхідну інформацію про виконану роботу і складається безпосередньо виконавцем згідно завдання керівника практики. Потім звіт розглядається і затверджується в порядку, встановленому кафедрою факультету, яка відповідає за проведення технологічної практики.

Матеріал, відібраний для звіту, необхідно систематизувати і обробити. Загальні вимоги до звіту про практику заключаються в діленні його на розділи, підрозділи, пункти і підпункти, чіткій побудові, логічній послідовності викладання матеріалу, впевненій аргументації.

Матеріали звіту необхідно викласти стисло, без повторень. Не допускається списування з підручників, посібників, інструкцій і т.д.

Навчальна (технологічна) практика з декоративно-ужиткового мистецтва

За результатами проходження навчальної (технологічної) практики з декоративно-ужиткового мистецтва здобувачі вищої освіти оформлюють звіт, який містить необхідну інформацію про виконану роботу і складається безпосередньо виконавцем згідно завдання керівника практики. Звіт розглядається і затверджується в порядку, встановленому кафедрою технологічної освіти, яка відповідає за проведення навчальної (технологічної) практики з декоративно-ужиткового мистецтва.

Педагогічна (виробнича за спеціальністю)

- студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання груповому керівнику педагогічної практики після закінчення терміну практики;
- загальна форма звітності за практику - це подання письмового звіту, який підписаний безпосередньо керівником від бази практики з оцінкою діяльності під час практики;
- письмовий звіт разом з іншими документами (щоденник, характеристика на студента-практиканта, затверджена підписом керівника практики, директором школи та печаткою закладу загальної середньої освіти та ін.), подається на перевірку керівнику практики від факультету;
- звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, мати розділи з питання охорони праці, висновки і пропозиції;
- захист результатів практики відбувається при комісії у присутності керівника практики, викладачів фахових методик, педагогіки та психології. Комісія приймає залік у студентів на базах практики в останній дні її проходження або у вищому навчальному закладі протягом 10 днів після завершення практики. Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента за підписами членів комісії;
- підсумкова конференція проводиться після закінчення практики;
- підсумки кожного виду практики обговорюються на засіданнях відповідних кафедр, а загальні підсумки практики підводяться на вчених радах факультетів;
- після закінчення педагогічної практики студенти повинні здати керівнику педагогічної практики факультету відповідну документацію.

Педагогічна (виробнича)

- студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання груповому керівнику педагогічної практики після закінчення терміну практики;
- загальна форма звітності за практику - це подання письмового звіту, який підписаний безпосередньо керівником від бази практики з оцінкою діяльності під час практики;
- письмовий звіт разом з іншими документами (щоденник, характеристика на студента-практиканта, затверджена підписом керівника практики, директором школи та печаткою закладу загальної середньої освіти та ін.), подається на перевірку керівнику практики від факультету;
- звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, мати розділи з питання охорони праці, висновки і пропозиції;
- захист результатів практики відбувається при комісії у

присутності керівника практики, викладачів фахових методик, педагогіки та психології. Комісія приймає залік у студентів на базах практики в останні дні її проходження або у вищому навчальному закладі протягом 10 днів після завершення практики. Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента за підписами членів комісії;

- підсумкова конференція проводиться після закінчення практики;
- підсумки кожного виду практики обговорюються на засіданнях відповідних кафедр, а загальні підсумки практики підводяться на вчених радах факультетів;
- після закінчення педагогічної практики студенти повинні здати керівнику педагогічної практики факультету відповідну документацію.

VI. Зміст практик за видами

6.1. Мета практики

Педагогічна (пропедевтична навчальна) практика

Мета педагогічної практики студентів: сприяти вивченю психолого-педагогічних основ організації навчально-виховного процесу у закладах загальної середньої освіти, готувати студентів до усвідомленого оволодіння професійними вміннями та навичками необхідними для ефективної роботи у новій національній школі.

Технологічна (навчальна)

Мета практики є: поглиблення, закріплення і перевірку теоретичних знань студентів, отриманих в процесі вивчення спеціальних дисциплін, розширення їхнього технічного світогляду; ознайомлення студентів з виробничими, технологічними процесами, їх організацією, структурою, плануванням; удосконалення і закріплення трудових вмінь і навичок роботи на верстатах та робочих місцях; формування умінь і навичок студентів з обслуговування, діагностування, ремонту, комплектування і налагодження верстатів, машин та устаткування; набуття студентами досвіду організаторської та управлінської діяльності.

Навчальна (технологічна) практика з декоративно-ужиткового мистецтва

Мета практики – розширення та поглиблення знань студентів з різних традиційних видів декоративно-ужиткового мистецтва (вишивки, бісерного рукоділля, в'язання, плетіння, різьблення, писанкарства тощо), дизайну; удосконалення практичних навичок виготовлення декоративних виробів, залучення студентів до участі в роботі з відродження національних традицій і художніх ремесел; формування у здобувачів вищої освіти уміння застосовувати у педагогічній діяльності здобуті знання та навички; залучення до дослідницької, технічно-конструкторської, художньої та інших видів діяльності.

Педагогічна (виробнича за другою спеціальністю)

Педагогічна практика має на меті:

удосконалити і поглибити практичні уміння та навички проведення фахових навчальних і позаурочних занять з учнями у середніх закладах освіти;

розвинути вміння використання різноманітних технологій та методик викладання інформатики, застосування новітніх науково-технічних досягнень на різних рівнях їх вивчення та здійснення фахового виховання учнів;

на основі вивчених курсів "Інформатика" та "Шкільний курс інформатики та методика її навчання" продовжити ознайомлення з системою навчальної діяльності середнього навчального закладу освіти, розвинути уміння і навички проведення різноманітних форм роботи з учнями.

Педагогічна (виробнича)

Педагогічна практика має на меті:

1) формування творчих вмінь студентів використовувати в педагогічній діяльності вчителя технологій та класного керівника теоретичні знання і практичні вміння, набуті в процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін, окремих методик і спеціальних дисциплін та застосовувати їх на практиці;

2) оволодіння майбутніми фахівцями формами, засобами, технологіями навчально-виховної роботи в різних типах закладів загальної середньої освіти;

3) формування в студентів вмінь організовувати навчально-виховний процес у закладі загальної середньої освіти та в інших типах навчально-виховних закладах (гімназіях, ліцеях, коледжах тощо);

4) виховувати у студентів інтерес до педагогічної діяльності, сформувати навички самоосвітньої творчої діяльності та застосування отриманих знань у практичній педагогічній діяльності;

5) розвиток творчої ініціативи, реалізація особистісного творчого потенціалу кожного студента.

6.2. Завдання практики

Педагогічна (пропедевтична навчальна) практика

1. ознайомлення з теоретичною та практичною складовими функціонування комплексу навчально-виховної роботи школи (альтернативного закладу);
2. закріпити, поглибити, конкретизувати психологічні та педагогічні знання на основі ознайомлення з сучасним станом організації навчального процесу в школі;
3. поглиблення зв'язку теоретичного навчання з практичною діяльністю та стимулювання до вивчення спеціальних та педагогічних дисциплін і удосконалення педагогічних здібностей
4. формування навичок організації та здійснення навчально-виховної роботи у школі з урахуванням вікових особливостей учнів;
5. формувати професійну спрямованість, інтерес до педагогічної діяльності;
6. вироблення індивідуального стилю діяльності в умовах активної педагогічної взаємодії.

Технологічна (навчальна)

1. вивчення студентами порядку планування роботи і забезпечення робочих місць необхідним обладнанням;
2. навчання студентів найбільш доцільній організації трудової діяльності і її планування;

3. розроблення заходів, спрямованих на підвищення продуктивності праці;
4. формування творчого ставлення студентів до виконання виробничих завдань, передбачених програмою практики;
5. формування професійних умінь і навичок відповідно до кваліфікаційної характеристики;
6. поглиблення і систематизація теоретичних знань студентів щодо правил внутрішнього розпорядку та дотримання правил техніки безпеки і охорони праці;
7. вивчення студентами досвіду роботи навчальних майстрів;
8. виконання студентами індивідуальних практичних завдань, творчих проектів;
9. систематизація знань і вмінь студентів щодо оформлення проектно-технологічної та звітної документації.

Навчальна (технологічна) практика з декоративно-ужиткового мистецтва практика має на меті:

- 1.вивчення здобувачами вищої освіти порядку планування роботи і забезпечення робочих місць необхідним обладнанням;
- 2.навчання здобувачів вищої освіти найбільш доцільній організації трудової діяльності і її планування;
- 3.формування творчого ставлення здобувачів вищої освіти до виконання творчих завдань, передбачених програмою практики;
- 4.поглиблення і систематизація теоретичних знань здобувачів вищої освіти щодо правил внутрішнього розпорядку та дотримання правил техніки безпеки і охорони праці;
- 5.вивчення здобувачами вищої освіти досвіду роботи навчальних майстрів;
- 6.виконання здобувачами вищої освіти індивідуальних практичних завдань, творчих проектів;
- 7.систематизація знань і вмінь здобувачів вищої освіти щодо оформлення проектно-технологічної та звітної документації.

Педагогічна (виробнича за другою спеціальністю)

1. Поглиблення знань про специфіку функціонування середнього навчального закладу освіти, системи його управління.
2. Уdosконалення знань про специфіку навчально-виховного процесу у середньому навчальному закладі освіти.
3. Ознайомлення з матеріально-технічною базою, з використанням новітніх науково-технічних розробок.
4. Вивчення питань організації навчального процесу з інформатики студента-практиканта.

5. Ознайомлення з навчально-методичною базою забезпечення навчального процесу.
6. Удосконалення педагогічних умінь планування та проведення уроків інформатики студента-практиканта, розвиток творчого ставлення до розв'язання навчально-педагогічних завдань.
7. Вивчення та узагальнення передового педагогічного досвіду, використання інноваційних технологій навчання.
8. Поглиблення та удосконалення умінь та навичок здійснення позакласної виховної роботи з інформатики.
9. Вивчення системи виховної роботи в середньому навчальному закладі освіти.
- 10.Удосконалення практичних умінь та навичок планування та здійснення позакласної виховної роботи в якості класного керівника.

Педагогічна (виробнича)

1. застосування знань та умінь, набутих під час вивчення методик та дисциплін психолого-педагогічного циклу в професійній діяльності;
2. закріплення, поглиблення та збагачення психолого-педагогічних та спеціальних знань з різних предметів, використання їх при розв'язанні конкретних педагогічних завдань;
3. формування у студентів педагогічних умінь та навичок, які сприяють розвитку професійних якостей особистості вчителя;
4. формування у студентів навичок організації виховної роботи з дітьми, спираючись на знання з психології, педагогіки та фізіології, враховуючи індивідуальні особливості школярів;
5. підготовка студентів до проведення в основній школі занять із застосуванням активних та інтерактивних методів навчання і виховання;
6. виконання функцій класного керівника в учнівських колективах, проведення індивідуальної роботи з учнями;
7. виховання стійкого інтересу до професії вчителя, потреби в педагогічній самоосвіті, виробленні творчого підходу до педагогічної діяльності;
8. ознайомлення з сучасним станом навчально-виховної роботи в основній школі.

6.3. Зміст діяльності здобувачів вищої освіти

Педагогічна (пропедевтична навчальна) практика **Навчальна діяльність.**

1. Настановча конференція, в ході якої студенти знайомляться з метою та змістом педпрактики, індивідуальними завданнями та формами звітності.
2. Ознайомлення студентів з системою роботи навчально-виховного закладу (школи та класу, за яким вони закріплені):

- ознайомлення із специфікою діяльності даного навчально-виховного закладу;
- ознайомлення із системою виховної роботи класного керівника; вивчення плану його роботи;
- ознайомлення з системою роботи вчителів-предметників, вчителів-новаторів, відвідування їх уроків;
- знайомство з шкільними кабінетами та їх обладнанням.
- ознайомлення із змістом, формами, методами роботи шкільних громадських організацій та самоврядуванням. Бесіди з керівництвом організацій. Вивчення планів і мети роботи організацій. Відвідування уроків. Відвідування заходів, які проводять шкільні громадські організації.

Виховна діяльність

1. Виконання функцій та обов'язків помічника класного керівника, здійснення позакласної виховної роботи:
  - складання Індивідуального плану виховної роботи з класом у відповідності з планом роботи класного керівника;
  - організація постійного спілкування з учнями, проведення індивідуальної роботи з учнями;
  - підготовка та проведення 2 виховних заходів.
2. Відвідування шкільних меморіальних куточків та музею. Відвідування міських музеїв та картинної галереї. Проведення бесід за індивідуальним планом класного керівника.

Методична діяльність

1. Навчально-методична робота:
  - вивчення навчального процесу на основі відвідування уроків різних вчителів з метою вивчення вимог до учнів, різноманітних методів організації пізнавальної діяльності і виховання учнів на уроках, виявлення міжпредметних зв'язків і можливостей їх використання на уроках з свого предмета;
  - відвідування всіх уроків і позаурочних заходів з предмету.
2. Оформлення звіту та необхідної документації.
3. Підсумкова конференція, в ході якої студенти звітують групами про результати виконання завдань практики.

Дослідницька діяльність.

1. Вивчення учнівського колективу, в якому буде працювати практиканта:
  - вивчення вікових та індивідуальних особливостей учнів, їхніх нахилів та інтересів, рис характеру, взаємовідносин у класі в ході навчально-виховного процесу; шляхом вивчення документації, бесід з учнями, спостереження;
  - збір матеріалів для написання наукових робіт.

Технологічна (навчальна)

В перший день практики після ознайомлення з базою майстерні, проведення відповідних заходів з техніки безпеки і охорони праці, студенти обирають індивідуальні завдання з представлених каталогів виробів. Вибраний об'єкт проектування повинен включати як ручну, так і механічну обробку матеріалів.

Кожен студент виконує індивідуальне завдання, яке заключається в глибокому вивчені конкретного питання.

Навчальна (технологічна) практика з декоративно-ужиткового мистецтва

В перший день практики після ознайомлення з базою майстерні (лабораторії), проведення відповідних заходів з техніки безпеки і охорони праці, здобувачі вищої освіти обирають індивідуальні завдання з представленого переліку виробів. Вибраний об'єкт проектування може включати як ручну, так і механічну обробку матеріалів.

Дослідницька діяльність

Зібрати матеріали для написання наукових робіт.

Педагогічна (виробнича за другою спеціальністю)

Організаційна робота.

1. Відвідання настановної конференції.
2. Знайомство з керівництвом навчального закладу. Співбесіда з директором та його заступниками.
3. Знайомство з навчальним закладом: повна назва навчального закладу; загальна кількість учнів; кількість класів у паралелях: наявність спеціалізованих класів; наявність кабінетної системи навчання, кабінети і їх обладнання; час початку і закінчення занять; розклад уроків; наявність майстерень з трудового навчання, спортивних залів, тирів, басейнів; організація харчування учнів, наявність буфетів. єдальні. Загальне оформлення навчального закладу. Знайомство з учителями-предметниками.
4. Закріплення за класами для проведення навчальної роботи. Складання графіку роботи.
5. Закріплення студентів за класами для проведення виховної роботи. Знайомство з класним керівником. Узгодження плану роботи студента-практиканта з планом виховної роботи класного керівника.
6. Ознайомлення зі шкільною документацією, планами навчально-виховної роботи школи, розкладу уроків, шкільними традиціями. їх аналіз.
7. Вивчення та аналіз класної документації: класного журналу, особових справ учнів, щоденників школярів. Визначення особового складу класу, рівня успішності навчання.
8. Складання індивідуального плану роботи студента-практиканта.
9. Консультації викладача-методиста. Оформлення звітної документації.
10. Написання звіту роботи студента-практиканта.

11. Участь у роботі підсумкової конференції. Перевірка звітної документації. Захист звітів з педагогічної практики.

Навчально-методична робота.

1. Ознайомлення з системою навчальної роботи середнього навчального закладу: профіль; науково-методична проблема, над якою працює заклад.

2. Ознайомлення з навчальною програмою предмету за фахом студента-практиканта.

3. Ознайомлення з календарним планом роботи за спеціальним профілем студента-практиканта для закріпленого класу на 1 півріччя навчального року.

4. Відвідування уроків у закріпленому класі за розкладом протягом першого тижня практики (не менше 10 уроків).

5. Повний аналіз 2-х уроків провідних вчителів, учителів-методистів, що відвідав студент.

6. Відвідання уроків учителів-предметників за профілем студента-практиканта (не менше 4 уроків).

7. Відвідання залікових уроків студентів-практикантів (не менше 2-х уроків).

8. Повний аналіз 2-х профільних уроків.

9. Проведення пробних уроків (8 уроків). Самоаналіз пробних уроків.

10. Проведення залікового уроку. Самоаналіз залікового уроку.

11. Ознайомлення з формами та методами позакласної та позаурочної навчальної роботи (предметні гуртки, факультативи, предметні академії, олімпіади).

12. Підготовка та проведення 1-2-х занять факультативу або гуртка з фахового предмета.

13. Ознайомлення з навчальними кабінетами. їх обладнанням та оформленням: загальне оформлення, наявність ТЗН, навчальних посібників, комп'ютерів, науково-методичного забезпечення тощо.

14. Виготовлення навчального науково-методичного забезпечення до уроку: роздатковий матеріал, персоніфіковані завдання (бажано залікових).

15. Розробка і виготовлення наочних посібників до залікового уроку: приладів, таблиць, малюнків, графічних схем.

16. Ознайомлення з науково-методичною літературою з питань інноваційних технологій навчання за профілем студента-практиканта.

17. Планування, підготовка і проведення позакласного навчально-виховного заходу з інформатики (бесіда, диспут, усний журнал, заочна подорож, конференція, зустріч з відомими людьми, екскурсія).

18. Ознайомлення з ТЗН, комп'ютерними системами, які використовуються в закладі освіти.

19. Поглиблення знань та умінь оцінювання навчальних досягнень школярів. Ознайомлення з науково-методичною літературою та нормативною документацією з питань оцінювання.

20. Ознайомлення з правилами ведення шкільної документації: класних журналів, особових справ, щоденників.

21. Участь у засіданнях предметних комісій, методичних об'єднань, педагогічної ради школи.

Виховна робота.

1. Ознайомлення з системою виховної роботи навчального закладу.

2. Співбесіда з заступником директора з виховної роботи. Аналіз плану виховної роботи школи.

3. Ознайомлення з позакласною виховною роботою у навчальному закладі: клуби, гуртки, театри, студії, художні колективи, образотворчі студії. Відвідування занять.

4. Знайомство з закріпленим класом. Співбесіда з класним керівником. Ознайомлення з планом виховної роботи класного керівника.

5. Проведення та самоаналіз двох виховних заходів.

6. Аналіз і обговорення залікового виховного заходу студента-практиканта.

7. Консультації викладача-методиста.

8. Участь у класних батьківських зборах.

9. Індивідуальна виховна робота з учнями з питань дотримання правил поведінки в школі, норм моралі в суспільстві, здорового способу життя, взаємовідносин між школярами та інше.

Педагогічна (виробнича)

I. Навчальна діяльність

1. Ознайомитися із роботою шкільних кабінетів з фахових предметів.

2. Вивчити зміст календарного та тематичного планів вчителя фахових предметів, плану виховної роботи класного керівника, за яким закріплений студент-практикант.

3. Описати досвід роботи вчителя фахових предметів, за яким закріплений студент (досвід класного керівника).

4. Ознайомитися з системою роботи навчально-виховного закладу (школи та класу, за яким вони закріплені):

- ознайомитися із специфікою діяльності даного навчально-виховного закладу;
- ознайомитися із системою виховної роботи класного керівника; вивчення плану його роботи;
- ознайомитися з системою роботи вчителів-предметників, вчителів-новаторів та відвідувати їх уроки;
- ознайомитися з шкільними кабінетами та їх обладнанням.
- ознайомитися із змістом, формами, методами роботи шкільних громадських організацій та органів самоврядування.

- відвідувати уроки та заходи, які проводяться в ЗНЗ.
- 5. Провести аналіз відвіданих уроків з фахової дисципліни.
- 6. Підготувати аналізи відвіданих уроків вчителів фахових дисциплін.

II. Виховна діяльність

1. Розробити і провести один позакласний захід;
2. Розробити і провести одну виховну годину;
3. Вести виховну роботу в закріпленаому класі:
  - виконувати функції та обов'язки помічника класного керівника, здійснення позакласної виховної роботи;
  - скласти індивідуальний план виховної роботи класу у відповідності з планом роботи класного керівника;
  - організувати особисте спілкування з учнями.
4. Організовувати та здійснювати морального-духовне, фізично-оздоровче виховання.

III. Методична діяльність

1. Навчально-методична робота:
  - вивчити навчальний процес на основі відвідування уроків різних вчителів з метою вивчення вимог до учнів, різноманітних методів організації пізнавальної діяльності і виховання учнів на уроках, виявлення міжпредметних зв'язків і можливостей їх використання на уроках з свого предмета;
  - відвідувати всі уроки і позаурочні заходи з предмету.
2. Оформити звіти та необхідну документацію.
3. Бути присутнім на підсумковій конференції, в ході якої студенти звітують групами про результати виконання завдань практики.

IV. Дослідницька діяльність

1. Вивчити учнівський колектив, в якому буде працювати студент-практиканта:
  - вивчити вікові та індивідуальні особливості учнів, їхні нахили та інтереси, риси характеру, взаємовідносини у класі в ході навчально-виховного процесу; шляхом вивчення документації, бесід з учнями, спостереження; (з представленням методик дослідження учнівського колективу).
  - провести педагогічне дослідження та зібрати матеріали для написання наукових робіт.

6.4. Форми звітності здобувачів вищої освіти про практику

Педагогічна (пропедевтична навчальна) практика

1. Щоденник психолого-педагогічних спостережень. У щоденнику має бути:

- список учнів по формі останньої сторінки класного журналу;
  - план розміщення учнів у класі;
  - розклад дзвінків у школі;
  - розклад уроків у класі, за яким закріплений студент;
2. Індивідуальний план роботи студента-практиканта на період практики;
  3. Аналіз виховних заходів, які проводяться як класним керівником, так і студентами-практикантами.
  4. Психолого-педагогічна характеристика на учня.
  5. Розгорнутий аналіз виховного заходу.
  6. Одна розробка виховного заходу (виховна година).
  7. Відгук-характеристика на студента-практиканта з місця проходження педагогічної практики, підписаний класним керівником та завірений директором школи.
  8. Психолого-педагогічний аналіз уроків (15), відвіданих студентом-практикантом. Зразок аналізу уроку.
  9. План-сітку виховної роботи класного керівника на семестр;

Звіт студента про проведену роботу під час проходження практики.

Технологічна (навчальна)

Звіт про проходження технологічної практики необхідно оформити в відповідності з вимогами.

Звіт про практику – основний документ, який містить необхідну інформацію про виконану роботу і складається безпосередньо виконавцем згідно завдання керівника практики. Потім звіт розглядається і затверджується в порядку, встановленому кафедрою факультету, яка відповідає за проведення технологічної практики.

Матеріал, відібраний для звіту, необхідно систематизувати і обробити. Загальні вимоги до звіту про практику заключаються в діленні його на розділи, підрозділи, пункти і підпункти, чіткій побудові, логічній послідовності викладання матеріалу, впевненій аргументації.

Матеріали звіту необхідно викласти стисло, без повторень. Не допускається списування з підручників, посібників, інструкцій і т.д.

Навчальна (технологічна) практика з декоративно-ужиткового мистецтва

За результатами проходження навчальної (технологічної) практики з декоративно-ужиткового мистецтва здобувачі вищої освіти виготовляють виріб декоративно-ужиткового мистецтва на основі попередніх освоєних видів ремесел, оформлюють звітну документацію (проект на виріб), яка складається безпосередньо виконавцем згідно завдання керівника практики. Потім звіт розглядається і затверджується в порядку, встановленому кафедрою факультету, яка відповідає за проведення навчальної (технологічної) практики з декоративно-ужиткового мистецтва.

Педагогічна (виробнича за другою спеціальністю)

Звіт про педагогічну практику в довільній формі (підписаний студентом-практикантом).

1. План-конспект проведеного залікового уроку (підписується студентом-практикантом, учителем-предметником і викладачем-методистом).
2. Аналіз залікового уроку студента-практиканта.
3. План-конспект 1-2-х занять факультативу або гуртка з фахового предмета.
4. Методична розробка виховного заходу з інформатики (підписується студентом-практикантом і викладачем-методистом з предмету).
5. Аналіз виховного заходу студента-практиканта.
6. Характеристика студента-практиканта з рекомендованою оцінкою за проходження педагогічної практики (підписується директором навчального закладу, учителем-предметником, класним керівником).

Педагогічна (виробнича)

1. Звіт про проведену роботу з конкретизацією видів діяльності навчального, виховного, методичного та дослідницького напрямів.
2. Відгук-характеристика на студента-практиканта з місця проходження педагогічної практики, підписаний вчителями-предметниками, класним керівником та завірений директором школи.
3. Зведена відомість з оцінками проведених уроків та виховних заходів.
4. П'ять розробок планів-конспектів уроків з трудового навчання;
5. Один план-конспект уроку з додаткової спеціалізації (інформатика або фізична культура);
6. Аналіз двох уроків вчителя-предметника.
7. Самоаналіз 5 уроків з трудового навчання.
8. Розробка сценарію позакласного виховного заходу з основного фахового предмету, затверджений методистом та вчителем.
9. Розробка виховної години, затвердженої методистом та вчителем.
10. Розробка психолого-педагогічної характеристики на учня.

6.5. Норми/Критерії оцінювання роботи здобувачів вищої освіти під час практики

Педагогічна (пропедевтична навчальна) практика

№п/п	Зміст роботи, виконаної студентом	Кількість балів
1.	Загальне оформлення ведення педагогічного щоденника	10
2.	Психолого-педагогічний аналіз уроків	15
3.	Розробка та проведення виховного заходу(2)	15

4.	Відвідування виховних заходів, проведених одногрупниками та участь в їхньому обговоренні	5
5.	Виховна робота студента у школі з обов'язковою фіксацією у психолого-педагогічному щоденнику (перевірка щоденників учнів закріплена класу, індивідуальні бесіди з учнями, допомога класному керівнику у різних видах діяльності тощо)	15
6.	Дослідження особистості учня і складання психолого-педагогічної характеристики на нього	10
7.	Довільні матеріали	5
8.	Вчасно подана документація	5
9.	Позитивний відгук , рівні: «достатній» «середній» «високий»	(5) (10) 15
10	Захист практики (за схемою звіту)	5
	Всього	100

Технологічна (навчальна)

	Види робіт	Кількість балів
1	Організованість, дисциплінованість і добросовісне ставлення до роботи студента-практиканта	0-10
2	Систематичне ведення щоденника технологічної практики	0-10
4	Техніко-технологічна діяльність	0-10
5	Практична діяльність	0-30
6	Дослідницька діяльність	0-30
7	Своєчасне оформлення та здання звітної документації	0-10
	Усього (максимальна кількість балів)	100

Навчальна (технологічна) практика з декоративно-ужиткового мистецтва

№п/п	Зміст роботи, виконаної здобувачем вищої освіти	К-сть балів
1.	Організованість, дисциплінованість і добросовісне ставлення до роботи практиканта	0-10
2.	Техніко-технологічна діяльність	0-20
3.	Практична діяльність	0-30

4.	Дослідницька діяльність	0-30
5.	Своєчасне оформлення та здача звітної документації	0-10
	Всього (максимальна кількість балів)	100

Педагогічна (виробнича за другою спеціальністю)

№п/п	Зміст роботи, виконаної студентом	Кількість балів
1.	Загальне оформлення звітної документації	5
2.	Педагогічний аналіз уроків (9 аналізів)	2 (за кожен аналіз)
3.	Розробка та проведення виховних заходів	4 (за 1 виховний захід)
4.	Проведення та розробка планів конспектів уроків за фахом	7 (за 1 урок)
6.	Дослідження особистості учня і складання психолого-педагогічної характеристики на нього	3
7.	Характеристика про проходження педагогічної практики «3» – «4» – «5» –	4 7 10
8.	Вчасно подана документація	5
9.	Захист практики	10
	Всього	100

Педагогічна (виробнича)

№п/п	Зміст роботи, виконаної студентом	Кількість балів
1.	Загальне оформлення звітної документації	5
2.	Педагогічний аналіз уроків (9 аналізів)	2 (за кожен аналіз)
3.	Розробка та проведення виховних заходів	4 (за 1 виховний захід)
4.	Проведення та розробка планів конспектів уроків за фахом	7 (за 1 урок)
6.	Дослідження особистості учня і складання психолого-педагогічної характеристики на нього	3
7.	Характеристика про проходження педагогічної практики	

	«3» – «4» – «5» –	4 7 10
8.	Вчасно подана документація	5
9.	Захист практики	10
	Всього	100